

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/52/2024
Identifikačné číslo spisu:	7521010369
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7521010369.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci proti obvinenému Ľ. X. pre prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2024 v Bratislave o dovolaní obvineného Ľ. X. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. septembra 2023, sp. zn. 8To/10/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Ľ. X. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice - okolie (od 1. júna 2023 Mestský súd Košice, pozn.) (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 24. októbra 2022, sp. zn. 5T/68/2021, uznal obvineného Ľ. X. vinným z prečinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 13. februára 2021 v čase o 23.50 hod. v katastri obce Košický Klečenov, okres Košice - okolie na štátnej ceste 1/19 prechovával v osobnom motorovom vozidle VW Passat, ev. č. Q. XXX I., v ktorom sa viezol ako spolujazdec prechovával vo svojej príručnej taške pre vlastnú potrebu sušinu rastliny konope (Cannabis) zabalenú v alobale a drvičku tabaku, v ktorej sa nachádzala rastlina konope (Cannabis), ktorá je zaradená v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch do I. skupiny omamných látok o celkovej hmotnosti 679 mg a s koncentráciou THC vyššou ako 17,5 % a 31,3 %.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiace, výkon ktorému mu podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. Trestného zákona podmienene odložil na skúšobnú dobu 12 mesiacov. Zároveň mu podľa § 60 ods. 1 písm. b) Trestného zákona uložil trest prepadnutia vecí (1 ks kovová drvička), vlastníkom ktorej sa podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona stal štát.

Obvinený napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež „krajský súd“) rozsudkom z 19. septembra 2023, sp. zn. 8To/10/2023, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a obvinenému podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, § 56 ods. 2, § 36 písm. j), § 38 ods. 3 Trestného zákona uložil peňažný trest 200 eur. Zároveň podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona krajský súd pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody na 1 mesiac.

Proti rozsudku krajského súdu, ktorý bol obvinenému doručený 16. novembra 2023, podal obvinený prostredníctvom obhajcu 9. mája 2024 dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený poukázal na to, že v trestnom konaní sa od začiatku bránil tým, že dôkaz - sušina rastliny konope - nebol zabezpečený zákonným spôsobom, pretože bol zabezpečený tak, že po zastavení vozidla príslušníci colného úradu urobili osobnú prehliadku bez splnenia zákonných podmienok, pri ktorej predmetnú vec (ktorú mal v príručnej taške) našli a podľa neho tak konali v rozpore s príslušnými právnymi predpismi - § 40 zákona č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe, § 6 ods. 1, ods. 2 zákona č. 199/2004 Z. z. colného zákona. Podľa obvineného zákonné podmienky na vykonanie osobnej prehliadky v tomto prípade splnené neboli, pretože nemal pri sebe vec, ktorá podlieha colnému dohľadu, daňovému dozoru ani dohľadu podľa osobitných predpisov, podľa ktorých vykonávajú orgány finančnej správy svoje úlohy. Všetci vypočítaní členovia hliadky colnej správy uviedli, že vozidlo bolo zastavené náhodne a nie na základe dôvodného podozrenia. Z toho dôvodu mu nemohli robiť prehliadku a zisťovať čo má v bunde alebo príručnej taške. Keď nebol zákonným spôsobom vykonaný tento prvotný úkon, na základe ktorého colné orgány zistili prítomnosť látky, nemôžu podľa obvineného byť zákonné ani následné úkony v rámci trestného konania, ktoré nadväzovali výlučne na nezákonnú prehliadku. Obvinený zdôraznil, že okresný súd ani odvolací súd sa s týmito skutočnosťami, ktoré tvorili samotnú podstatu jeho obhajoby v trestnom konaní nezaoberali. Poukázal na argumentáciu okresného súdu (str. 5) a uviedol, že v rámci svojej obhajoby nenamietal zastavenie vozidla ani vykonanie kontroly dopravného prostriedku, nákladu ani prepravných a sprievodných listín; namietal, že bol po zastavení prehľadávaný ako osoba, pretože sušinu mal v príručnej taške, resp. drvičku mal v bunde, ktorá nie je batožinou. Čo sa týka rozsudku odvolacieho súdu, ten síce na str. 3 - 7 cituje jeho odvoláciu argumentáciu, ktorá sa týka oprávnenia colných orgánov vykonať osobnú prehliadku osoby, lenže v samotnom odôvodnení meritórneho rozhodnutia súd podľa neho len skonštatoval zákonnosť okresného súdu bez toho, aby dal konkrétnu odpoveď na dôvody jeho odvolania proti výroku o vine. Vo vzťahu k podstate jeho obhajoby tak v napadnutom rozsudku podľa obvineného absentuje uvedenie ako sa s ňou tak okresný ako aj odvolací súd vysporiadal, čo považoval za zásadné porušenie práva na obhajobu.

Vo vzťahu k zákonnosti získania v podstate jediného dôkazu svedčiaceho proti obvinenému opätovne poukázal na príslušné ustanovenia právnych predpisov (§ 2 ods. 1, ods. 2, § 119 ods. 3 Trestného poriadku) a súdnu judikatúru (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. decembra 2021, III. ÚS 561/2021). Ďalej poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. júna 2009, 3 Toš 7/2008, a uviedol, že dôvod pre colnú kontrolu a prehliadku fyzickej osoby v tomto prípade nebol naplnený, resp. v konaní neboli preukázané žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by zakladali oprávnený dôvod domnievať sa, že v čase výkonu colnej kontroly a prehliadky fyzickej osoby mal pri sebe tovar podliehajúci colnému dohľadu. Zopakoval, že takto zabezpečené dôkazy colným úradom preto nie sú zákonné. Doplnil, že v jeho prípade žiadne dôvodné podozrenie nikdy neexistovalo, a samozrejme pri prehliadke ani nebol nájdený žiadny tovar podliehajúci colnému dohľadu. Náhodné prehľadávanie ľudí príslušníkmi colnej správy za účelom zisťovania či pri sebe nemajú niečo pre čo by mohli byť trestne stíhaní podľa názoru obvineného nezodpovedá podstate základných ľudských práv a slobôd, chránených Ústavou Slovenskou republikou.

Rovnako za neprocesné a pre konanie nepoužiteľné dôkazy považoval svoje výpovede v procesnom postavení zadržaný - podozrivý, pretože nevypovedal po náležitom zákonnom poučení, ani mu nebola daná možnosť poradiť sa pred výsluchom s obhajcom, naopak mu zo strany policajných orgánov bolo zabránené sa telefonicky spojiť s obhajcom a požiadať ho o prítomnosť pri úkonoch. Dodal, že sa jedná

o závažné porušenie práva na obhajobu.

Z vyššie dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd rozsudok okresného súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a aby vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Prokurátor príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že v danom prípade nie sú splnené dôvody dovolania uvádzané v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku a stotožnil sa s rozhodnutím okresného súdu a krajského súdu, ktoré rozhodnutia považuje za zákonné, vecne správne, vyčerpávajúco odôvodnené, a v ktorých súdy jasne a zrozumiteľne vysvetlili, ako sa vysporiadali s obhajobou obvineného a s jeho námietkami, čím vlastne všetky námietky, ktoré uvádza vo svojom dovolaní, boli predmetom súdneho preskúmania. Navyše zdôraznil, že ide o klasický prípad, kedy sa odsúdený domáha uznania svojej obhajoby pred dovolacím súdom potom, čo nebol úspešný pred súdom prvého a druhého stupňa. Z obsahu podania nevyplýva, akým spôsobom malo byť bolo porušené právo na obhajobu, a teda by bol naplnený dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Dovolateľ opakovane namieta nesprávne zistený skutkový stav, v dôsledku nesprávne vyhodnoteného dokazovania. Na základe uvedeného namieta správnosť zistenia skutkového stavu, čo nie je dovolacím dôvodom ani podľa žiadneho ustanovenia, ktoré dovolateľ namieta. Všetky dôkazy boli podľa prokurátora vykonané zákonným spôsobom, súd ich správne vyhodnotil aj vo vzťahu k jeho obhajobným námietkam a nespokojnosť obvineného vyplýva len z toho, že súd si neosvojil ním uvádzanú argumentáciu. Vo vzťahu k dovolacím námietkam prokurátor opakovane uviedol, že tie boli predmetom preskúmania odvolacím súdom, ktorý venoval namietaným skutočnostiam pozornosť, vysporiadal sa s nimi vyčerpávajúcim spôsobom a dospel k správny právny záverom, podľa ktorých sú dané námietky neopodstatnené.

Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor navrhol, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí rozhodol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku a odmietol podané dovolanie, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd, ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných alebo hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje

argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcich „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní, na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie, keďže nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, a aby sa na tieto v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

Žiada sa pripomenúť, že v zmysle rozhodovacej praxe je zásadným porušením práva na obhajobu najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania, ktoré smerujú k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (keď obvinený nemal obhajcu v prípade spadajúcom pod dôvod povinnej obhajoby, ak predmetné porušenie práva na obhajobu malo vplyv na priebeh alebo konečný výsledok trestného konania, tiež napr. vykonanie verejného zasadnutia o odvolaní bez prítomnosti obhajcu obvineného, hoci na to obvinený nedal súhlas a pod.). Právo na obhajobu je v zmysle dovolacieho dôvodu podľa písmena c) potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a jeho obsahom je, okrem iného, aj možnosť obvineného vznášať námietky proti prvostupňovému rozsudku na odvolacom súde (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011).

Obvinený namietal odôvodnenia rozhodnutí nižších súdov, k čomu najvyšší súd uvádza, že nedostatok odôvodnenia rozhodnutia súdu sám osebe nie je dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorý predpokladá porušenie práva na obhajobu len v procesnoprávnom význame a nezahŕňa prípady nedostatku odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05) (primerane pozri napr. nález z 19. novembra 2019, I. ÚS 218/2019).

Rovnako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že súdne rozhodnutia by mali v primeranej miere uvádzať dôvody, na ktorých sú založené. Rozsah, v akom sa táto povinnosť odôvodnenia uplatňuje, sa môže líšiť v závislosti od povahy rozhodnutia a musí sa určiť vo svetle okolností prípadu (rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, č. 30544/96, bod 26). Bez toho, aby sa vyžadovala podrobná odpoveď na každý argument predložený stranou, táto

povinnosť predpokladá, že účastníci súdneho konania môžu očakávať, že dostanú konkrétnu a výslovnú odpoveď na argumenty, ktoré sú rozhodujúce pre výsledok tohto konania (rozsudok vo veci *Moreira Ferreira* proti Portugalsku (č. 2) z 11. júla 2017, č. 19867/12, bod 84). Z rozhodnutia musí byť však zrejmé, že sa riešili podstatné otázky prípadu (rozsudok vo veci *Taxquet* proti Belgicku z 16. novembra 2010, č. 926/05, bod 91) (rozsudok vo veci *Yüksel Yalçinkaya* proti Turecku z 26. septembra 2023, č. 15669/20, bod 305).

Ako Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudky vo veciach *Georgiadis* proti Grécku z 29. mája 1997, č. 21522/93, a *Higgins* a ostatní proti Francúzsku z 19. februára 1998, č. 134/1996/753/952). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozsudok vo veci *Kraska* proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, č. 13942/88, II. ÚS 410/06) (napr. uznesenie z 28. mája 2024, IV. ÚS 259/2024).

Je potrebné taktiež zdôrazniť, že trestné konanie sa posudzuje komplexne ako jeden celok a nie je možné z hľadiska zachovania práv obvineného hodnotiť len niektoré parciálne, jednotlivo extrahované úkony, resp. postupy a na základe nich konštatovať zásadné porušenie jeho obhajobných práv. Najvyšší súd však z obsahu rozsudku okresného súdu, ako ani rozsudku krajského súdu nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by v priebehu konania na súdoch nižšieho stupňa došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu. Naopak, jeho právo na obhajobu bolo v priebehu trestného konania v plnom rozsahu zachované, pričom obvinený mal možnosť zúčastňovať sa hlavných pojednávaní (ako aj verejného zasadnutia) a uplatňovať svoje práva, či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu, pričom toto svoje právo v priebehu konania aj aktívne využíval (napr. návrh na vypočutie svedka Ing. S.Y. O., č. I. 140).

Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku je potrebné uviesť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Nemožno ním napadnúť spôsob hodnotenia dôkazu súdom, keďže nesprávne hodnotenie dôkazu možno napraviť v odvolacom konaní, nie však v konaní o dovolaní. Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Možno opakovane podotknúť, že podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku dôkazy v každom prípade hodnotí súd a prípadný nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov zo strany procesných strán nezakladá žiaden dovolací dôvod.

V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti pripomenúť, že Trestný poriadok výslovne ustanovuje, že súd a orgány činné v trestnom konaní môžu brať do úvahy len dôkazy, ktoré boli získané zákonným spôsobom. Z § 119 ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že dôkazným prostriedkom je procesný úkon, pomocou ktorého orgán činný v trestnom konaní alebo súd získava poznatky dôležité na objasnenie veci. Dôkazom je priamy poznatok alebo výsledok činnosti orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý získal pomocou dôkazného prostriedku a slúži na objasnenie skutočností, ktoré sú predmetom dokazovania. Podmienkou, aby dôkazom mohlo byť naozaj „všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie vecí“, je, aby išlo o dôkazy získané zákonným spôsobom. Za zákonný spôsob získania dôkazu z dôkazných prostriedkov v zmysle § 119 ods. 3 Trestného poriadku treba podľa judikatúry považovať jednak splnenie formálnych (procesných) podmienok, vyžadovaných Trestným poriadkom alebo iným osobitným zákonom na vykonanie konkrétneho dôkazu, a jednak splnenie materiálnych (obsahových) podmienok, t. j. aby úkon, použitý dôkazný prostriedok na vykonanie, resp. získanie dôkazu, bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 38/2003-I a ZSP 74/2006). Zároveň netreba opomenúť aj § 119 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého strana môže dôkaz obstaráť alebo dať návrh na jeho vykonanie, avšak sama ho vykonať nemôže. Predmetná činnosť náleží len orgánom

činným v trestnom konaní, prípadne súdu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I).

Pokiaľ ide o vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku, treba zároveň dodať, že ak dovolateľom tvrdená nezákonnosť dôkazov spočíva v zásadnom porušení jeho práva na obhajobu, ku ktorému malo dôjsť pri jeho získaní alebo vykonaní, takto vecne vymedzená chyba zodpovedá (v prípade jej preukázania) iba dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ktorý je v tomto prípade vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa písm. c) tohto ustanovenia v pomere špeciality. Pritom platí, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Povedané inými slovami, pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

V súvislosti s argumentáciou obvineného o zákonnosti získania dôkazov, z dôvodu, že v jeho prípade išlo o náhodné zastavenie a nie o zastavenie na základe dôvodného podozrenia a teda z toho dôvodu mu nebolo možné robiť prehliadku a zisťovať čo má v bunde alebo príručnej taške, najvyšší súd vo vzťahu k získaniu dôkazov pre trestné konanie najprv vo všeobecnosti uvádza, že pri relevantných poznatkoch o podozrení zo spáchania alebo aktuálneho páchania trestného činu, ktorými polícia disponuje v dostatočnom časovom predstihu, vzniká povinnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní podľa Trestného poriadku. V takom prípade možno dôkaz pre trestné konanie získať len trestnoprocesným postupom. Ak však poznatky o trestnej činnosti nie sú policii dostatočne vopred známe, môže byť výsledok zákonného postupu pri služobnom zákroku (§ 9 ods. 3 zákona o Policajnom zbore) dôkazom v trestnom konaní (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2013-I). Podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky ak nadobudne policajt presvedčenie, že je potrebné pretransformovať bežnú dopravnú kontrolu na prehliadku pre účely hľadania drog, takúto možnosť bezpochyby má. Musia však pritom byť dodržané všetky potrebné procesné garancie vrátane poučenia osoby o spôsobe obrany mlčaním (nález z 21. decembra 2021, III. ÚS 561/2021, zverejnený v Zbierke náleзов a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 61/2021). Je potrebné uviesť, že v predmetnom náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky, na ktoré obvinený opakovane poukázal tak vo svojom odvolaní, ako aj v dovolaní, základom vyslovenia porušenia ústavných práv sťažovateľa na osobnú slobodu bolo zistenie, že k prehliadke jeho auta, pri ktorej boli nájdené drogy, došlo bez jeho súhlasu a bez toho, aby si bol vedomý toho, že je podozrivý, a pod zámienkou kontroly povinnej výbavy.

V kontexte vyššie uvedeného a zohľadniac jednotlivé námietky, ktoré obvinený v podanom dovolaní v podstate iba opakuje, najvyšší súd poukazuje na závery v odôvodnení rozsudku okresného súdu, o ktorých krajský súd nemal pochybnosti, že obvinený je zo spáchania skutku usvedčený svedeckými výpoveďami npor. PhDr. D. E., PhD., stržm. U. Ď. a npor. C. X., uvedený postup príslušníkov colnej správy potvrdili aj svedkovia Ing. P. S. a Ing. S. O.. Svedok Ing. P. S. potvrdil, že kritického dňa cestou do Košíc boli v Košickom Klečenove zastavení príslušníkmi colnej správy, ktorí prehľadali auto a u Ľ. X. našli drvičku a trávu. Taktiež svedok Ing. S.Š. O. uviedol, že v Košickom Klečenove boli zastavení príslušníkmi colného úradu, ktorým umožnil vykonať kontrolu vozidla, pričom v kufri bola taška, preto bol vyzvaný aby ukázal, aké veci sú v taške preto ju otvoril. Možno poukázať na

konštatovanie okresného súdu, že je zrejmé, že príslušníci Finančnej správy SR postupovali v súlade so všeobecnými povinnosťami a oprávneniami príslušníka finančnej správy zákona č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe, v rámci ktorých v zmysle § 48 citovaného zákona sú oprávnení na zastavenie osoby a dopravného prostriedku a na výkon kontroly batožiny, dopravného prostriedku, jeho nákladu, či prepravovaných a sprievodných listín.

V súvislosti s argumentáciou obvineného, že rovnako neprocesné a pre konanie nepoužiteľné dôkazy sú jeho výpovede v procesnom postavení zadržaný - podozrivý, pretože nevypovedal po náležitom zákonnom poučení, ani mu nebola daná možnosť poradiť sa pred výsluchom s obhajcom, naopak mu zo strany policajných orgánov bolo zabránené sa telefonicky spojiť s obhajcom a požiadať ho o prítomnosť pri úkonoch, najvyšší súd poukazuje na spisový materiál, z ktorého vyplýva, že obvinený v procesnom postavení podozrivého bol zadržaný podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku 14. februára 2021 o 00.20 hod., nakoľko vec nezniesla odklad prokurátor bol vyrozumený v čase o 00.25 hod. Zo zápisnice o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby zo 14. februára 2021 (č. l. 24 - 27) vyplýva, že obvinený v procesnom postavení podozrivého bol podľa § 85 ods. 6 Trestného poriadku poučený, v zmysle § 99 ods. 4 s poukazom na § 102 ods. 4 Trestného poriadku bola vykonaná osobná prehliadka, ktorú vykonal nstržm. Ing. H. C. za prítomnosti nstržm. H. O.. Zo zápisnice o výsluchu zadržaného-podozrivého zo 14. februára 2021 o 00.20 hod. (č. l. 29) vyplýva, že obvinený v procesnom postavení podozrivého bol podľa 122 ods. 1 a § 34 ods. 1 Trestného poriadku poučený, k čomu uviedol, že poučeniu v plnej miere porozumel, k veci bude vypovedať, obhajcu si nevolí, taktiež nie je vlastníkom zbrane ani zbrojného preukazu, alkohol pije príležitostne, fajčí, nefetuje. Po prečítaní zápisnice vyhlásil, že jej obsah je v súlade s jeho výpoveďou a preto nežiada jej opravu ani doplnenie. Obvinený bol zo zadržania prepustený 14. februára 2021 v čase o 03.10 hod (č. l. 31). Pre úplnosť možno dodať, že zo zápisnice o výsluchu obvineného zo 16. júla 2021 (č. l. 36 - 39) vyplýva, že obvinený po poučení v zmysle zákonných ustanovení Trestného zákona a Trestného poriadku o svojich právach a povinnostiach využil svoje právo v predmetnej veci nevypovedať.

Dovolací súd k uvedenému vo všeobecnosti uvádza, že zákaz sebaobviňovania má chrániť obvineného pred bezprávnym donucovaním o strany štátnych orgánov, a tým prispievať k zaisteniu spravodlivého procesu (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 92/2015-I). Z toho dôvodu je dôležité, aby policajt predtým, ako vyzve osobu na vydanie veci, podľa § 89a Trestného poriadku túto osobu poučil o zákonnej možnosti neobviňovať sám seba a neprispievať k vlastnému sebaobvineniu z trestnej činnosti (rozsudok najvyššieho súdu z 29. mája 2013, sp. zn. 3 Tdo 11/2013). Postupom podľa § 89a Trestného poriadku policajt je povinný poučiť sťažovateľa predtým, než vec vydal, o tom, že nemá povinnosť vec vydať, ak by si vydaním veci spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania. K uvedenému možno doplniť konštatovanie krajského súdu, že zo zápisnice o zaistení veci podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku (č. l. 57) vyplýva, že obvinený bol zrozumiteľne a podrobne poučený o vydaní veci aj o tom, že k vydaniu veci nesmie byť žiadnym spôsobom nútený a nemá povinnosť tak robiť, ak by si vydaním veci mohol spôsobiť nebezpečenstvo trestného stíhania v súvislosti s vydanou vecou a teda by z jeho strany došlo k sebausvedčovaniu z trestnej činnosti, obvinený vydal vec dobrovoľne vyšetrovateľovi Policajného zboru. Dovolací súd dodáva, že predmetná zápisnica obsahuje osobitné poučenie o zákaze sebaobviňovania, pričom to, že uvedené právo obvinený má, preukázateľne vedel, nakoľko je to zrejmé aj z jeho ďalšieho postupu v konaní, kde toto svoje právo v plnom rozsahu využíval (nevypovedal na výsluchu obvineného zo 16. júla 2021, ani na hlavnom pojednávaní 2. mája 2022, ďalšie hlavné pojednávania a verejné zasadnutie sa konali v jeho neprítomnosti za účasti jeho obhajcu, pozn.).

Možno zhrnúť, že následkom náhodného zastavenia osobného motorového vozidla za účelom výkonu kontroly (colný dohľad a daňový dozor) a následnými zákonnými úkonmi príslušníkov colnej správy pri prehliadke bola v taške nájdená zelená sušina a drvička, ku ktorej vlastníctvu sa prihlásil obvinený. Vzhľadom na vzniknuté dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, po oznámení predmetnej skutočnosti príslušníkmi colnej správy na Operačné stredisko Policajného zboru, bola na miesto kontroly vyslaná hliadka Obvodného oddelenia Policajného zboru, ktorej príslušníci následne vykonali ďalšie úkony v zmysle Trestného poriadku, vrátane výzvy na

vydanie veci vo vzťahu k obvinenému a zaistenia nájdenej zelenej sušiny a drvičky.

Dovolací súd zdôrazňuje, že príslušníci colnej správy nezaistovali dôkazy, nakoľko (ako vyplýva z vyššie uvedeného spisového materiálu) obvinený po poučení podľa § 89a ods. 1 Trestného poriadku dobrovoľne vydal veci príslušníkom Policajného zboru, ktorí získali dôkazy pre trestné konanie v zmysle Trestného poriadku. V preskúmvanej veci nie je spochybnená zákonnosť postupu, ako ho popísali príslušníci colnej správy (npor. PhDr. D. E., PhD., stržm. U. Ď. a npor. C. X.), ktorý potvrdili aj svedkovia (Ing. P. S. a S. O.), ako ani následného postupu príslušníkov Policajného zboru. Uvedený postup súvisiaci so zaistením veci odovzdaných obvineným bol teda vykonaný v súlade so zákonom a takto boli zákonne zabezpečené vecné dôkazy pre následne vedené trestné konanie.

Z vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že pri zabezpečovaní dôkazov boli zachované jednak práva obvineného (bol pred každým úkonom poučený), ako aj zákonný postup ich zaistenia v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku, a nemožno konštatovať nezákonnosť získania predmetných dôkazov. Je teda zrejmé, že nie sú splnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného L. X. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.